

AÑO II

PALMA 13 DE MARZO DE 1898

NÚM. 58

¿QUINS ESTÁN EN LO CERT?

I

DIUMENGE passat vos deya que tots, així els qui son del partit de Cristo com els seus inimíchs, encara que partint de diferent principi y per un motiu, si bé idèntich ab apariència, ab realitat bèn distint, li tenen pòr; devant Cristo, Rey immortal dels sígles, s'axeca el dimoni que també vol reynar demunt s'enteniment y es cor dels homos, y se presenta en mitx de les societats plè de magestad y revestit d'un poder formidable. ¿Qui hi ha que li tenga por?

Tots els qui volen servir á Cristo lo temen perque saben es mal que desitja ferlos y realment los fa, si no estan alerta; pero els qui desprecian sa lley divina no li tenen cap mica de por, al contrari se glorian de ser els seus amichs y no sols l'invocan y l'adoran, com heu feyan els gentils, servintse de símbols, sinó ab sa propia persona: així heu fan els masons y els espiritistes. Devant aquest fét y tenguent en conte el modo de procedir d'uns y dels altres; jo pregunt: ¿quins están an lo cèrt? ¿Hi ha motiu per tenir pòr del dimoni? L'Evangeli d'aquest diumenge mos ho dirá.

II

Dos fets mos conta demostramos que el dimoni es una mala bèstia que no més cerca sa nostra ruina, un inimich de mala casta que fa tot lo que sab per durmós á piló. En primer lloch mos diu qu'el Bon-Jesús va treure del cos d'un homo un dimoni que s'en havia apoderat y lo tenia mut, ó sia privat des dó de sa paraula; y aquell malanat no podia comunicarsé, per aquest medi tan hermós y tan senzill, ab sos jermans, ni dirigí una plegaria an el seu Deu y Criador, ni confessá sas culpas.

Amb axò tot-sol ja podem comprende quines son ses intencions del dimoni, y el fí que se proposa y deduhir sa gran pòr que mos han de fé ell y ses seues males arts.

Però axò no 's rès ab comparació de lo que més avall mos explica. Després que Cristo fa de si mateix una defensa brillant, perque els seus inimíchs lo calumniavan p'el miracle qu'havia obrat, mos pinta, ab una senzillés y elocuencia que no tenen igual, es caracter d'aquest dragó malehít, sa rábia y els seus plans de perdicíó. Quant el mal esperit, diu Cristo, ha sortit d'un homo, camina

per llochs secans (y pel dimoni son secans tots els llochs manco els cors dels homos) cercant repós y com no 'n troba, exclama: Tornaré á sa casa d'ahont vaix sortir. Llevonses pren ab la seua compaña altres sèt esperits més dolents qu'ell y tots hey entran y tots l'habitan.

¿Qué vos pareix d'aquest estornell? Feivos carrech de sas paraulas de Cristo y judicau.

El dimoni cerca está sempre ab sa nostra compaña, desitja que may dexem es pecat; y encara ni hey ha qui'l volen per amich? encara ni hey ha que no li tenen por? No té sosseg quant están ab gracia de Deu, y coneguent, com coneix, el poder d'aquesta gracia y covart com es, no s'atreveix á investirmós tot sol; cerca qui l'aidi per donarnos sa batalla y assegurá sa victoria; y ab los sèt pecats capitals, que son altres tants d'esperits malignes mos invest, altra volta s'apodera de noltros y mos fá sos esclaus. Ja te rahó Cristo que llavò estam més malament que abans; jja diu bèn vé aquell adagi: qu'es pitjó sa recaiguda que sa malaltía!

III

Benvolguts lectors: No perdem may de vista aquestas sentèncias: El dimoni es una bestia sanguinaria y homicida: pecant se da la mort á si meteix: fènt pecá als nostros primers pares los va da la mort á ells y á tot el llinatge humá.

El dimoni volia destruir al meteix Deu y com no heu pogué lográ en el cel, ahont fou vensut per l'Arcangel Sant Miquel, procura lográ demunt la terra, robatlí ses ánimas dels qui l'ofenen ab lo pecat mortal.

Cristo compara el dimoni á un llamp: perque, com un llamp, fá molta via, té molta forsa per fer mal y, á pesar de la seua lletjura, se presenta moltes vegades ab una figura brillant; quant li convé se transforma en angel de llum.

Sant Pere el compara á un lleó: perque, com un lleó may dorm; es cruèl, com un lleó; lo meteix qu'un lleó, brama y, des meteix modo qu'uu lleó qui té fam, se tira demunt ses ánimas y las destrossa.

Si pensau en lo qu'heu llegit, ja no importa que vos pregunt si hey ha motiu per tení pòr del dimoni, ni que vos diga qu'els masons y els espiritistes, que l'invocan y l'adoran y el tenen per son amich coral, son uns cegos que quant voldrán obrir els ulls, si no fan via, no hey serán á temps.

MOSSEN MATEU.

PATRÓ DE LA SETMANA

Dia 19.—El Patriarca Sant Jusep.

El gloriós Patriarca Sant Jusep, de la tribu real de Judá y del llinatge del rey David, nasqué á Betlem, son pare havia nom Jacob. D' aquest gran sant, sols sabém de cèrt; qu' era homo *just* (*vir justus*); que vivia á Nazaret petita ciutat de Galilèa fént de fusté, pues, diu el sant Evangeli, qu' els Juheus parlant de Cristo Jesús lo nomenavan *Fill del Menestral*, (*Fabri filius*.) (Es tradició que cuant Maria Santíssima arribá á l' edat de ser desposada, els Sacerdots reuniren els joves més virtuosos de la descendència de David, manántlos que presentassen una tañada, seca, per hom; y, colocades dins el temple, l' on demá trobaren, que la de Jusep havia florit, ab lo que conegueren clarament qu' ell era el qui Deu volia fós l' espós de Maria; d' aquí vé l' origen del bastó florit que dú en la má el Sant Patriarca.) Celebrat lo desposori dexá la Verge Santíssima en el temple y aná á viurer á Nazaret, ahont s' obrá el misteri de l' Encarnació del Fill de Deu, el qual no fou revelat tot d' una á Jusep, qui al veurer que la seua esposa anava á ser mare després de patir cruels dubtes y gran perturbació, resolué abandonarla; més Deu l' hi enviá un angel, qui l' enterá d' aquell misteri, encarregantli qu' al Fill que d' ella nasqués fós nomenat Jesus. Es també indudable que Jusep acompanyá Maria á Betlem, per empatronarse, ahont, va nexer el Miñonet Jesús. Poch després, avisat per un angel amb el Miñonet y sa mare passaren á viurer á Egipte, lliberantlo de la cruel mortandat dels infants ordenada per Herodes. Al cap de sèt anys, mort aquest, regressaren d' Egipte y tornaren á establirse á sa caseta de Nazaret. Amb la mateixa companyia anualment anava á Jerusalem per celebrar en el temple las festas de Pasco conforme manava la lley, y just allá perderen al Bon Jesús cuant tenia 12 anys. No consta en la sagrada Escritura res pús de la seua vida, unicament se creu que morí abans de comensá Cristo Jesús la seua predicació y que tengué la ditxa d' expirar en los brassos de Jesús y de Maria, motiu per el qual l' Iglesia lo té per protector dels moribundos y á ell vol que mos encomanem per obtenir una mort santa y ditxosa.

A causa de las heregies que contra la divinidad de Jesucrist y la maternitat de Maria tengué que combatre l' Iglesia durant els seus primers sigles no se tributá á Sant Jusep aquell cultu publich que se merexia; més tan prest com hagueren passadas comensaren á celebrar festas á honra y gloria seua. Els Carmelitas pareix que foren els primers d' el Occident que l' honraren. El Papa Sixto IV introduí á Roma la seua festa que seguiren, moltes altres iglesies. Pio IX lo declará Patró universal de l' Iglesia y nostron sapientíssim Lleo XIII elevá la seua festa á doble de primera classe y la féu colenda. (*)

MOSSEN GASPAR.

Les set paraules de Jesucrist

IV

Deus meus, Deus meus,
ut quid dereliquisti me?
MATH XXVII, 46.

No li bastava el martiri
al Senyor de Terra y Cel,
mes amarch es son deliri,
p' el be de l' homo, y son zel.

Tota la sanch derramada
per salvar l' humanitat,
l' ha de veure profanada
ab mes crims y mes maldat.

Tot el camí del Calvari
qu' ha seguit portant sa creu,
l' oblidará ab son desvari
el mortal, arreu, arreu.

Ha begut fins el solatje
tot el cálzer del dolor;
y son cor ja n' es l' estatje
d' un altre ab mes amargor.

Del fill, el Pare abandona
lo que té d' humanitat;
no á son Fill com á persona
de l' augusta Trinitat.

Secrets del Senyor! Exemple
será en l' home de virtut
si sa grandesa contempla
sense ser may descregut.

Veuse el Fill del qui mes ama
en la creu abandonat
y—*Deu meu! Deu meu!* exclama
¿perque m' has desamparat?

Desconsol que no té mida,
Queixa que no té conhort;
la mes fonda de sa vida,
mes amarga que sa mort!

A. M. PEÑA.

TEXTOS DE LA SAGRADA ESCRITURA

PER PROVAR

que á Mallorca s' ha de predicar en mallorquí

1.—Sant Pau predicava en la llengua y dialectes dels pobles que recorria.—«Don gracias á Deu, deya als Corintis, perque parl' la vostra llengua.»—*Gratias ago Deo meo quod omnium vestrum lingua loquor.* (1 Cor., XIV, 18).

Ell metex deya: «En l' Iglesia més m' estim dir cinch paraules de modo que signi entés, é instruescan als demás, que dèu mil paraules en llengua extranya.»—*In Ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui, ut et alios instruam, quam decem millia verborum in lingua.* (Ibid., 19).

2.—«Foren tots omplits del Esperit Sant, y varen comensar á parlar en diferents llengües les paraules que l' Esperit Sant posava en la seua boca.»—*Repleti sunt omnes Spiritu Sancto, et ceperunt loqui variis linguis, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis.* (Act., II, 4).

«Cada hù dels que s' trobavan á Jerusalem (los quals eran de diferentes provincies) sentía predicar als apóstols en la seua propia llengua.»—*Audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes.* (Act., II, 6).

(*) L' imatge més antiga que coneixem á Mallorca, representant Sant Jusèp es una pintada sobre drapet aferrat á pòst que estava en lo retaulo de Sant Nicolau á Porto-Pi, obratge del sigle XV, depositat en lo Museu Arqueologic de Luliá. (N. de la Direcció.)

3.—»Jo parlaré ab altres llengües y ab altres accents á n' aquest poble.» *In aliis linguis et labiis loquar populo huic.* (Isa., XXVIII, 11).

«Parlarán (los predicadors de la paraula) noves llengües.»—*Linguis loquentur novis.* (Marc, XVI, 17).

«No hi há llenguatge, ni idioma, en los quals no hagin fet sentir la seua veu» (los ministres del Evangeli)—*Non sunt loquela, neque sermones, quorum non audiantur voces eorum.* (Psal., XVIII, 4).

TRABALLANT

Sembla tornam enrera En mitx del mon, dels pobles
l' història nos esmenta lo bon exemple vell;
y com dexeble ingrata no té sentiments nobles
l' humanitat cayguda: de passions innobles
fá son impur ramell.

Lo poble engañat plora sa trista desventura,
etgega de s' espatla lo jou del sant trabay,
volguent de la fañera abella la dolsura...
sens obrar ab ses eynes les flors de la cultura
no brescará ja may.

Es la süor del pobre com gota de rööda
que dins lo calcer místich, més dolsa que la mèl,
del cor, el homo guarda, s' essencia destilada
p' el foch del sacrifici; aroma perfumada,
prehuada flor del cèl.

L' abella de la gracia sa vida ja sustenta,
de la llecor puríssima nodreix son cor ardent,
y ab ales de coloma remunta el vol llaventa
á la celestial bresca; la cera y mèl inventa,
llum pura y aliment.

Del sant costat la llaga ne fá niuada santa
que dins lo cor de Cristo destila sa dolsor,
axuga s' agonía calmant s' ira qu' espanta:
Jesús també 'l convida vessant consol qu' encanta
al bon treballador.

De Nazareth la casa recorda y les süades
qu' el sant fuster pegava faner de dia y nit,
sacrificant sa vida en mitx de les onades
de pena y d' alegría: virtuts, atesorades
á dins son sagrat pit.

¡Recort sublim! Encara l' asprura de la tèrra,
los cops y martellades del manestral honrat
en lo seu còr ressoñan, veent dins nostra terra
imatjes de son Pare lluytant ab santa guerra
cuantre el jou del pecat.

Per çò dins la familia, de caritat ardenta
vessant sagrada vida, consola lo patir,
y qui á son Pare aydava, dels fills també s' esmenta;
en los tallers habita; buydor no experimenta
qui 'l treball sab sufrir.

Tant sols qui no treballa es un esclau del vici;
les eynes son victoria, dolsura de virtut,
estones son imatge dels claus del Crucifici,
de llibertat lo signe: la lley del sacrifici
no 's lley d' esclavitud.

MATHEU GELABERT, PVRE.

✠ Diumenje passat morí á Orient la senyora mare de
Mossen Bernat Batle Director del Col·legi del Sagrat
Cor de Jesus y corredactor d' aquest setmanari.
Nostro Señor lo consolí y don l' etèrn descans á la vir-
tuosa finada.

SA CARTA D' UN INNOCENT

Etxarovit més qu' una gota d' argent viu era en Juanito. Els vehinats y sa gent des barri l' havien apodat ab so nom de *mitja huengo* en rahó de sa dificultat qu' aquesta tenia en so pronunciá certes consonants.

Tenia sèt anys, y en feya quatre que sa fam el roegava. Ab dí que son pare morí quant ell encara era menudó, y que sa mara patia afecció de cò desde molt abans de vení ell al mon, está dit tot.

Na Juana, sa mara, era un ángel demunt la terra; retirada dins ca-seua, may s' empatxava de lo qu' se feya en es vehinat: assistida pe ses Conferencies de Sant Vicens de Paul, y socorreguda per persones caritatives, passava com millor podia en aquesta vall de llágrimes. Si una despuya des rich anava á pará en ses mans, aviat se convertia en vestidet llampant y com á sortit de sa tenda. Ella aperrussant l' añ anava passant.

Permeté Deu que tan bona dona s' agravás en sa malaltia, y qu' en aquella casa hey mancás tot.

En *mitja huengo* demanava pa; y sa mara, per aconsolarlo, contestava qu' escriuria á sa *Mara dels pobres* perque n' hi enviás. En Juanito, fent es campussol, no parava un alè importunant á sa mare, y aquesta, partit son cor, sempre li sortia amb sa mateixa treta. *Sa carta ja está en camí.*

D' aquesta conformitat passaren dos dies: dins aquella casa tot era fredor, llágrimes y desconsol.

—*Mu maya, petque pohau?*

—Perque sa meua carta encara no deu haver arribat á sa *Mara dels pobres.*

—*¿Vodeu te-do estida á ta mada des pobes?*

—¡Fill meu...! si tu encara no n' sabs d' escriure....

—*Pedò, hue fadé estiuda.... ¿Heu vodeu?*

—Fé lo que vulguas, Juanito, fiy meu.

En *mitja huengo* j' ha près es trot de cap á ca un memorialista que tenia ses *oficines* á un tir de passetja de ca-seua.

Es memorialista era un vey de bigots espessos y sostayats com una grenereta d' emblanquiná. Sargent d' en temps de sa guerra d' África, conservava aquell caracte brau qu' havia adquirít á sa batalla de Tetuán, quant enfilava el moros ab sa punta de sa bayoneta.

Pero, baix d' aquesta rudesa exterior s' hi amagava un còr noble y generós en grau superlatiu.

—*Bon dida tenda.*

—*¿Que vol aquest mocós? ¡Ala... arruix d' aquí!*

—*¿Vodihuen et-tiuda una tat-ta á ta made det pobes?*

—No t' entench... vesten, no me fassis bellumes.

—*¡Ti Tenó! Hue metidida á ta cat-ta y do hui dadé tompits.*

—A dins es cuarto de ses rates te duré jo, sinó t' en vas depressa... *¿Qui ets tu?*

—En Juanito, *mitja huengo.* *¡Me pati et pebó d' et-tiuda ta tat-ta!*

—*¿Y qu' he d' escriure á n' aquesta Señora...?*

—*Hui didida te no tenim ni pa, ni ohui, ni adós, ni pí-dèus ni dèes pet mandá; te mumaya et-tá mahuanta y do tent pam.*

—*¿Y qui es ta mara, fiy meu? (A n' es memorialista comensava á interessarli sa presencia d' aquell ninet).*

—*Ta met-tesa Duana te biu á tut-tuati.*

Anem á veure ta mare, digué el Señor Climent, posant-sê amb dues grapades, s' americana, coló d' ala de mosca.

Cuant foren á ca 'n mitja huengo, se convensé es memorialista de sa necessitat d' escriure una carta urgentíssima.

Efectivament: comensá per cercá bròu, un metje, una germana de la Caridat y per bestreure dinés.

Cuant hagué passat es naufrag en Juanito fént carícies á sa mare, li deya, pegant bots per demunt es llit: —*¿Beis, mumaya, tom ta Tenora dets pobes ha tontet-tat?*

— ¡Ah, fiy meu estimat! Deu te conserv s' inocencia.

—*¿Pet que deis atò?*

—Perque s' oració dels innocents sempre arriba al Cel, y María Santíssima, verdadera *Mara dels pobres*, ascolta ses pregáries d' aquells qu' encara no han embrutat, ab sos pecats, es vestit blanch que reberen es día del sant beutisme.

—*Idò, dò tempore buy aná net.*

— ¡Deu te benehiesca fill meu!

BRAULIO.

Junta de Protecció al Soldad

Per complaure al Sr. President y per satisfacció dels benefactores publicam els *datos* que s' han enviat á la Direcció de MALLORCA DOMINICAL.

Setiembre de 1897

	Pesetas.
Cargo	4.124'65
Data	1.551'00
Existencia	2.573'65
<i>Octubre</i>	
Cargo	5.845'98
Data	1.940'00
Existencia	4.005'98
<i>Noviembre</i>	
Cargo	4.209'38
Data	1.362'50
Existencia	2.846'88
<i>Diciembre</i>	
Cargo	3.091'18
Data	1.772'00
Existencia para 1.º Enero 1898	1.319'18
<i>Enero</i>	
Cargo	12.646'45
Data	1.676'33
Existencia	10.970'12
<i>Febrero</i>	
Cargo	11.257'18
Data	1.634'50
Existencia para 1.º Marzo	9.622'68

Estas cuentas están á disposición del público con los comprobantes. —Palma 3 de Marzo de 1898. —P. A. de la J. D. El Secretario, Antonio M.ª Peña».

De modo que si els socorros arriban á dos mil pessetes mensuales, no hey ha *fondos* més que per uns cinch mesos. Esperam y desitjam que aumentin els donatius que tan caritavament s' aplican. Y Deu beneesca á la Junta y als seus trabays.

FABULAS

El asno agradecido

Acariciando á un burro, Luis Palanca
Le daba palmaditas en el anca.
Agradecido el animal, en pago
Del cariñoso halago,
Tras un rebuzno de los más atroces,
Le descargó en la frente un par de coces.
*¡Cuantos, ya sean burros, ya doctores
Pagan de esa manera los favores!*

Llegar á tiempo

Todo el año seguido
Juega á la lotería Bienvenido
Alberto, su cuñado,
Que al loteril reclamo se hace el sordo,
Jugó una sola vez, el mes pasado
Y obtuvo el premio gordo.
—«Hombre, yo, dijo aquel, dale que dale,
Y ¡nada! ¡es muy extraño!»
Y Alberto respondió:—«Chico, *más vale
Llegar á tiempo que rondar un año*

El mundo al revés

De un borrico sé yo que explica Historia
Y de un sábio que tira de una noria.
*No lo jusguéis patraña
Que así van hoy las cosas en España.*

LEÓN CARNICER.

MALLORCA

REVISTA DOMINICAL BILINGUE

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se reparte los sábados, y contiene ordinariamente cuatro páginas de texto; pero cuando los recursos lo permiten, publica números de á ocho páginas, suplementos ó aumenta la tirada y en este caso el exceso

Se distribuye gratuitamente

Se sufragan los gastos por medió de suscripciones desde

25 cénts. de peseta mensuales en adelante.

Por 25 cénts. se sirve semanalmente un ejemplar, por 50 cénts. cinco, por *una peseta diez*, y así sucesivamente.

Por consiguiente, á prorrato entre cinco personas, sólo cuesta la suscripción

10 CÉNTS. DE PESETA AL MES

ADMINISTRACIÓN:—Plaza de Santa Eulalia, 2, Librería

Correspondencia administrativa;—S. Cayetano 8-2.º

Endevant ses atxes....

D' un fins en quatre blens, n' hi ha de tot tamañ: género bõ y barato.

En ciris, candelas y estadals...; hey ha tanta cera com sa que crema: tota llegítima y sense met-tafera.

A sa Cerería de ca 'n Simó, Carré ample de la Mercé, en donarán rahó.

BARATURA de llibres veys y nous, d' estampes y d' altres objectes de devoció y d' escriptori.—CALL NÚM. 1.

RONDAYES MALLORQUINES

d' en Jordi des Recó—(Antoni M.ª Alcover Pre.)

Acaba de publicarse el III aplech, y se ven á 2 pessetes en les llibrerías den Guasp, Palou, Puigredon Amengual y Muntaner.